Anul XLVIII 10 Pagini EXEMPLARUL In țară 3 lei In străinătate 6 lei 10 Pagini Nr. 123 Miercuri 4 Iunie 1930

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni, Lei 360 pe 6 luni, Lei 750 pe 12 luni Pe o lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

ABONAMENTE la „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" „UNIVERSUL LITERAR" ZIARUL CĂLATORIILOR Câte 220 lei în țară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Str. Brezoianu No. 9-11

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

TELEFON: DIRECȚIA 313/72—364/64 ADMINISTRAȚIA 313/71 SECRETARIATUL DE REDACȚIE 356/43 REDACȚIA: CORESP. CU PROVINCIA 302/98—335/31

Cerem preciziuni

In continuarea campaniei de înstrăinări, telefoanele se prepară să sufere și ele efectul „descălicării civilizației și legalității în țara românească".

Cercurile inițiate se fac ecoul discuțiunilor aprinse din sânul guvernului, în privința societății străine ce va beneficia de această afacere.

E caracteristic că se discută mai puțin — dacă nu de loc — raportul dintre eventuala concesiune și siguranța țării, în caz de mobilizare, război, etc. Și cu toate astea, nicio rentabilitate a afacerii pentru concesionari, — rentabilitate sigură — și mica perfecționare a telefoanelor — perfecționare îndoelnică — nu ar compensa, nici pe departe, neajunsurile unor neprevederi asupra chestiunilor interesând siguranța internă și externă a Statului.

Statul-Major are căderea, adică dreptul și datoria să-și exercite rolul său important, am zice hotărîtor, în această împrejurare. De sigur, Ministerul de război trebue să-l comanditeze cu întreaga sa autoritate, preocupările și răspunderile lor fiind comune.

După câte se știu, din aceste locuri s'ar fi făcut unele demersuri. Chestiunea este, dacă ele au fost destul de hotărîte, ca să aibă și eficacitate.

Suntem în contra rezistențelor platonice, consistând în semnalarea unor eventualități dăunătoare și în resemnarea în fața faptului îndeplinit, din o condescendență greșit înțeleasă față de sferele conducătoare și din considerație profund eronată că, odată răspunderea declinată, datoria s'a făcut. Organele ce țin în primul rând în mâinile lor, apărarea țării, trebue să reacționeze energic, perseverent și decisiv atunci când se creiază situațiuni susceptibile de neajunsuri. Numai așa se poate rezista cu succes tentativelor păgubitoare, voluntare sau imprudente ; altfel, nesocotințele își urmează drumul și efectele devin inevitabile.

De aceea, cerem să se facă cunoscut nu numai desbaterile miniștrilor asupra alegerii fericiților beneficiari ai concesiunii telefoanelor, — ceeace în definitiv interesează mai puțin, — dar și punctul de vedere al Statului-Major și al ministerului de război — esențialul în această chestiune.

Țara trebue să cunoască modul în care funcționează și felul în care își fac datoria toate organismele pe care le întreține și în care își pune nădejdea.

Deraierea rapidului Paris-Marsilia

— 7 morți și 8 răniți —

Paris, 1 Iunie. — Rapidul Paris-Marsilia a deraiat eri seară, la 100 metri înainte de a ajunge în gara Montereau.

Primele vagoane au sărit de pe linie, sfărâmându-se.

De sub sfărâmăturile vagoanelor au fost scoși 7 morți și 8 răniți, din care mulți în stare foarte gravă.

*

Ancheta a stabilit, că două vagoane de pasageri au fost complet distruse.

Din primul vagon au fost scoși 7 morți și 8 răniți. Unul din morți, rămas închis în closetul vagonului, a trebuit să fie scos prin acoperișul vagonului, care fiind de metal, a dat mult de lucru personalului ce a colaborat la operațiile de ajutor.

Starea a doi răniți este extrem de gravă.

*

Accidentul s'a produs la ora 22.10, în imediata apropiere a gării.

Accidentul s'ar datori slăbirii terasamentului.

Detaliile lipsesc încă. Comunicațiile se fac cu foarte mare greutate, din cauza stricării liniei și a sfărâmăturilor vagoanelor, cari n'au fost încă ridicate.

*

Compania de cale ferată P. L. M., printr'o notă dată ziarelor, arată că accidentul s'ar datori prezenței pe linie a unui mic vagonet, întrebuințat pentru întreținerea liniilor.

Compania mai anunță că bilanțul exact al victimelor este : 7 morți și 8 răniți. (Rador).

MINISTRUL LUCRARILOR PUBLICE LA LOCUL NENOROCIRII

Paris, 2 (Rador). — *Ministrul lucrărilor publice s'a dus la Montereau, spre a examina personal împrejurările în care s'a produs deraierea rapidului Paris-Marsilia.*

Ancheta ministrului a durat două ore, după care d-sa a declarat că prezența pe linie a vagonetului este inexplicabilă, astfel că, din nenorocire, trebue să se examineze și alte ipoteze.

A vizitat apoi personal pe victime la spital.

ACCIDENTUL A FOST PROVOCAT DE CRIMINALI

Paris, 2 (Rador). — Ancheta asupra accidentului de cale ferată din Montereau a stabilit următoarele :

Inainte de trecerea trenului a fost așezat pe linie un vagonet, greu de 200 kg. Pare sigur că accidentul a fost provocat cu intenții criminale, de oarece era nevoie de mai mulți oameni pentru așezarea vagonetului. Deasemenea, între ora când a încetat lucrul pe linie și ora accidentului, cinci trenuri au trecut pe linie fără accident. De aci rezultă că cineva a așezat vagonetul cu puțin înainte de trecerea trenului deraiat, când lucrul pe linie încetase de mult.

Pe aceeași linie, trecuse cu câteva ore înainte de accident trenul în care se afla primul-ministru, d. Tardieu.

— oxo —

Se vinde o formidabilă avuție națională și se pericliteză existența noastră ca Stat

— Cum se concesionează rețeaua telefonică de niște inconștienți interesați —

In cercurile în măsură să cunoască intențiunile guvernului, se afirmă că azi, Luni, chestiunea concesionării telefoanelor va fi rezolvată, dându-se să se înțeleagă că guvernul a hotărât să meargă până la capăt în intolerabila sa atitudine de a deposeda Statul român de o imensă și importantă avere națională și de un instrument de apărare de Stat.

Protestând cu cea din urmă energie împotriva acestei infamii, dăm mai jos câteva detalii asupra chipului cum s'a lucrat, pe furiș, falsificându-se realitatea și vânzându-se o avuție a țării, gest care primejduește direct însăși existența noastră în viitor.

UN RAPORT FALS ȘI INTERESAT

Baza tratativelor, — duse în cel mai strict secret, — este un raport făcut de faimosul director general Andronescu, care nu putea avea nici priceperea și nici autoritatea în această chestiune.

Raportul spune că excedentul exploatărei telefonului, este de 35 milioane, dând să se înțeleagă că nu se pot scoate cheltuelile de amortizare și cele de întreținere.

Nepriceperea și reaua credință a celor ce au făcut socotelile se poate deduce din simpla examinare a cifrelor ce urmează.

Investițiile telefonice sunt de circa 800 milioane—un miliard lei.

Veniturile probabile pe acest an vor fi de circa 400 milioane.

Ar urma ca cheltuelile de exploatare să atingă cifra de 365 milioane, ca să rămână numai 35 milioane pentru amortizare și întreținere.

Dacă ținem seama că chiar cu o organizare mediocră, cheltuelile de exploatare nu trec de 50 la sută din venitul brut, înseamnă că amortizarea e asigurată într'un timp foarte scurt și că, chiar cu cea mai bună întreținere, tot rămâne un venit net destul de mare.

Aceasta înseamnă că raportul făcut de cei nechemați e fals, iar concluziile au fost impuse tocmai spre a se pleda pentru necesitatea concesiunei.

REVOLTATOARELE CONDIȚII PUSE DE CONCESIONAR ȘI ADMISE DE GUVERN

Concesia se dă pe 20 ani și se poate prelungi cu un preaviz. In caz de neprelungire, se prevede că statul va plăti integral toate investițiile făcute, plus 15% asupra prețului pieței.

Deci, concesia este nelimitată.

Concesionarul cu un spirit de prudență apreciabilă, nu va lua în exploatare de cât rețelele principale, adică va exploata numai pe cele cari produc, rămânând în sarcina statului toate rețelele neproductive.

Deficitul lor, în loc să fie acoperit din venitul rețelelor mari, va fi suportat de Stat, fiind neadmisibil să se desființeze o seamă de rețele, care deși nu produc, sunt de un interes general.

Concesionarul spune stupiditatea că nu se vor lua rețelele Siguranței Statului și a Statului-Major, ca și cum aceste rețele — separate — ar exista !

Este o imposibilitate ca Siguranța Generală și Marele Stat-Major să-și construiască o rețea separată, — care să fie cel puțin de mărimea actualei rețele, dar fără nici un venit.

Concesionarul prevede că va putea construi rețelele cerute în interesul Apărărei naționale sau Siguranței Statului, însă, contra cost, ceeace înseamnă că el nu va cheltui nimic, ci numai Statul !

CE SOARTA E REZERVATA PERSONALULUI P. T. T.

Personalul, zice concesionarul, va fi în proporție de 80% cetățeni români și 20% străini.

Când știm cui se concesionează telefoanele, putem ghici cine vor fi cetățenii români. Ei vor fi cei ce vorbesc ungurește, spre a se înțelege cu cei 20% străini.

Nespecificarea ocupațiilor acestor străini, ne dă siguranța că toate posturile de conducere și specialitate, vor fi ocupate de ei, românii fiind servitori sau slujbași inferiori. Prin urmare, funcționarea regulată a telefoanelor va fi în mâna străinilor, cari, vor ști să profite la timp, de acest lucru, așa cum le convine lor, iar nu Statului român !

O ENORMITATE FARA PRECEDENT

Concesionarul prevede că el nu e supus justiției țării românești și că neînțelegerile se vor tranșa de arbitri elvețieni, dovedind prin aceasta o obrăznicie fără precedent.

Din venitul brut se dă 10 la sută Statului.

Din rest se scoate 8 la sută din valoarea investigațiilor, pentru amortizare, 2 la sută pentru fond de rezervă, și 8 la sută divident.

E de observat că evaluarea investițiilor e nedeterminată, așa ca tot venitul să, poată fi înghițit, fără control și fără nici o opoziție, a nimănui!

CHESTIUNEA INVESTIȚIILOR IN LUCRARI

In 20 de ani, se vor investi circa 4 miliarde lei. Această sumă e cu totul insuficientă, și ne arată că instalațiile nu vor corespunde necesităților, întrucât, chiar azi, pentru a avea o bună organizare telefonică, se cer investiții mai importante.

OBRAZNICIE PESTE OBRAZNICIE ȘI CURAJ NEMAI POMENIT!

Concesionarul spune că tarifele nu vor fi mai mari ca în alte țări europene.

Rezultă că foarte ușor vor putea fi majorate în proporții nebănuite, nefiindu-i pusă nici o limită și nici un criteriu.

La sfârșit, oferta aceluiaș concesionar prevede că „nici o lege ulterioară nu va putea modifica vre-una din dispozițiile legei de concesionare !"

Această dispoziție e tot atât de absurdă și de insolentă pe cât e și de periculos precedentul ce se creiază.

DE CE S'A LUCRAT CU UȘILE INCHISE, PE ASCUNS?...

Acestea sunt câteva din dispozițiile principale ale concesionărei telefoanelor. Acum se explică de ce tratativele au fost duse în cel mai strict secret, de oameni fără pricepere și răspundere.

E clar că Statul cedează un venit sigur, care putea fi crescut, aproape fără sacrificii.

O autonomie reală ar fi arătat că s'ar fi găsit posibilități de investiții care s'ar fi acoperit chiar prin venitul lor.

Scăderea prețurilor materialelor, concurența și criza din industria telefonică, sunt elemente hotărâtoare, de cari ar fi trebuit să profităm.

Avem ca exemplu o licitație pentru rețeaua București, la care s'au înscris o sumedenie de concurenți serioși. Licitația a fost amânată de 2 ori, spre a nu se vedea în ce condiții favorabile s'ar fi putut face, în câțiva ani, investiții mai mari de cât cele ce se obligă concesionarul a face, în 20 de ani.

Concesionarul se obligă să cumpere rețeaua actuală, în urma unei evaluări ce se va face. Dacă aceiași comisie și acelaș spirit vor domni, e posibil ca după ce vom da întreaga rețea, statul să fie obligat să mai și plătească ceva!

După o evaluare aproximativă, statul ar trebui să încaseze 800—1000 milioane lei.

Dacă acești bani sunt așa de necesari încât să fim forțați a primi toate condițiile rușinoase de mai sus, credem că mult mai ușor s'ar putea găsi aceste sume reducând pe toți specialiștii, cumularzii, sinecurile, vagoanele ministeriale, automobilele și atâtea alte cheltueli inutile ce grevează bugetul.

UN INCEPUT DE EXPLICAȚIE

Concesionarul se mai obligă a subscri 2 miliarde lei la ipoteticul Credit Agricol.

Aceasta pare a fi cheia întregei afaceri.

De vreun an de zile, guvernul caută un împrumut pentru Creditul Agricol.

De realizarea acestui împrumut, pare a fi legată chiar soarta guvernului. E ridicol să se capete un împrumut de 2 miliarde, vânzând o avere a statului și cedând un monopol pentru un Credit Agricol, garantat de o avere imobiliară de 300—400 miliarde și necesar finanțărei unei recolte de 50—60 miliarde.

Se cedează venituri sigure ale Statului, se pericliteză siguranța Statului și apărarea lui, se primesc condițiuni cari nu se impun nici coloniilor, pentru a se prelungi existența unui guvern virtualmente căzut.

Acesta e adevărul, și ne facem datoria să-l arătăm deschis.

Infamia trebue împiedecată cu orice preț, fiindcă deasupra meschinelor și nemărturisitelor interese de partid, stau marile interese ale Statului!

Ticăloșia concesionării telefoanelor, în aceste condiții, nu trebuie lăsată să se consume!

— xox —

Succesul d-lui prof. Marinescu la Viena

Viena, 31 (Rador).—*Presa vieneză comentează pe larg, succesul învățatului român d. profesor dr. Gh. Marinescu, cu prilejul celor două conferințe ținute în fața lumei savante din Viena. „Neues Wiener Journal", repro-*

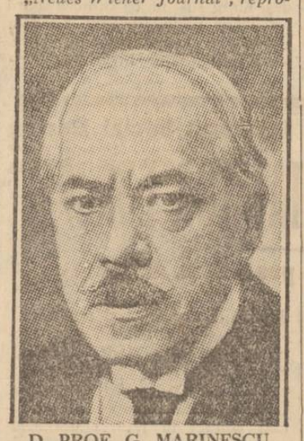

D. PROF. G. MARINESCU

ducând părerile d-lui profesor Marinescu, îl numește „cel mai renumit cercetător al creerului omenesc".

In onoarea savantului român, a avut loc azi o mare recepție la sanatoriul „Westend" din Purkersdorf.

— oxo —

Lugubra descoperire din Măgureni

Roșiori-de-Vede, 1 Iunie

Locuitorii Marin Stan Perie și Dinu R. Gheorghe din Măgureni (Teleorman), aflându-se azi pe câmp, au făcut o descoperire lugubră : Ei au găsit în lanurile lor de grâu două cadavre intrate în descompunere și mâncate în mare parte de câini și șobolani.

Cazul fiind adus la cunoștința jandarmilor locali, aceștia au început cercetări și au constatat că e vorba de un monstruos asasinat comis asupra a două femei.

Amănunte prin poștă

Coresp.

— oxo —

Turburările din India

Londra, 1 Iunie (tel. part.). — Oficial se desminte svonul, după care Anglia ar fi început noui tratative cu Gandhi.

In Sholapur, au sosit voluntari indieni cu drapele naționale, contravenind astfel la starea de asediu de acolo.

Ei au fost înconjurați la gară de poliție și retrimeși la Bombay cu primul tren.

La expoziția de artă polonă din Capitală

D-nii C. Sărățeanu, Înalt Regent, contele și contesa Szembek și d. G. Mironescu, la muzeul Toma Stelian

(Vezi darea de seamă din corpul ziarului)

Furtună și grindină

— Case desvelite. — Vagoane deraiate. — Alte pagube —

Galați, 1 Iunie

Furtuna de Sâmbătă a făcut mari ravagii la Galați, în cartierul demobilizaților. Peste 50 de case au fost descoperite.

Furtuna a durat 10 minute, după care a urmat ploaie torențială însoțită de grindină. Furtuna a fost mai violentă în valea orașului, în special pe str. Th. Thenea, Cereș, Pescarilor, Șalupei, unde numeroase acoperișuri de case au fost duse la mari distanțe.

In docuri, au deraiat câteva vagoane ale unui tren de marfă.

Pe Dunăre, monitorul „Basarabia" a fost deplasat dela malul drept.

In bazinul docurilor, vaporul englez „Harikmoore" a lovit un șlep.

La uzina de gaz aerian, întregul acoperiș a fost luat de furtună. De asemenea, mașinile au fost avariate. Pagubele se cifrează aci la câteva sute mii lei.

Stricăciuni a avut de suferit și cimitirul „Eternitatea". Numeroase cruci de lemn au fost rupte. Pietre funerare au fost trântite. Cripta eroilor, de abia inaugurată, a suferit stricăciuni. Frumosul înger a fost doborît.

La cimitirul israelit, unele pietre au fost răsturnate.

In centrul orașului, au suferit pagube magazinele, cari au lăsat deschise perdelele pentru soare.

La fațada librăriei „Socec", s'au spart vitrinele.

Deasemeni, magazinul „Hercules" a suferit pagube.

In cartierul Cărămidarilor, ploaia a pricinuit inundații. Străzile Maramureș, Etna și Apostoleanu au fost acoperite cu apă.

In toiul nopții, primarul Theodoru a fost nevoit să supravegheze personal, aranjarea pompelor.

In str. Zimbrului, acoperișul unei case, căzând peste o femeie, a rănit-o la mâini.

In cartierul Galații noui au fost 4 răniți. Doi plugari din cartierul Lozoveni, surprinși de furtună la marginea orașului, au fost aruncați într'un șanț, alegându-se cu leziuni.

In general, furtuna de Sâmbătă, a produs pagube mari la Galați.

GRINDINA CAT OUL

Cristur, 31 Mai

O furtună urmată de grindină de mărimea oului de găină s'a deslănțuit în noaptea de 30 Mai asupra satelor Alid, Siclod Cobătești, Tarcești, Iulaceni, Simonești, Turdeni și Solocma. A durat aproape un sfert de oră.

S'au produs pagube incalculabile.

Acoperișul caselor și grajdurilor a fost ciuruite de bulgării de grindină.

Geamurile și ușile caselor au fost făcute țăndări.

Sate frumoase cu gospodării bine închegate au fost transformate într'o noapte, în cimitire.

PAGUBELE PRICINUITE CĂILOR FERATE

Uraganul deslănțuit Duminică, 1 Iunie, asupra Bucovinei, a cauzat pagube însemnate căilor ferate.

Astfel stația Valea Putnei a fost complet devastată. Numeroși copaci au fost smulși și aruncați peste clădirile c. f. r. Au fost sparte geamuri, iar acoperișul stației a fost aruncat la o mare distanță.

Clădirea stației, castelul de apă, cantonul, podul-basculă și șopronul au fost devastate.

*

Asupra stației Caransebeș, s'a deslănțuit o furtună puternică, urmată de o rupere de nouri cu grindină, care a inundat toată piața gării și a împotmolit toate acele.

Apa s'a ridicat deasupra șinelor cu 50 cm.

*

In urma ploilor torențiale căzute între Ocoliș și Ocolișel, terasamentul a fost spălat. Apele din munți, venind repezi, au rupt blocuri mari de stânci, cari au căzut peste șine, întrerupând circulația pentru două zile, în care timp linia va putea fi curățată de stânci și terasamentul refăcut.

In acest timp circulația se face prin transbordare.

LINII REDESCHISE

Restabilindu-se provizoriu linia Dorneşti-Seletin, circulația trenurilor s'a redeschis de eri pe această porțiune, cu restricție.

Trenurile vor fi pilotate în mai multe puncte.

S'a restabilit tot de eri și linia Laureanca-Coscinia pentru traficul de călători și bagaje. Ambele linii sunt în Bucovina.

Încăerare sângeroasă între comuniști și naț.-socialiști în Germania

Berlin, 1 Iunie (tel. part.) — La Erfurt s'a produs eri, la o întrunire național socialistă, o ciocnire sângeroasă între comuniști și național-socialiști. Comuniștii au încercat să împiedice întrunirea. S'a produs o încăerare între comuniști și național-socialiști, în urma căreia 2 naționali-socialiști au fost grav răniți.

După terminarea întrunirii, comuniștii au atacat pe național-socialiști în stradă.

Poliția a intervenit, dar a fost primită de comuniști cu focuri de revolvere.

Polițiștii au făcut atunci uz de arme. Numeroase persoane, printre cari copii și femei, au fost răniți. Mai mulți comuniști au fost arestați.

— x □ x —

Epilogul turburărilor din Ierusalim

Ierusalim, 1 Iunie (tel. part.)— Din cei 25 arabi condamnați la moarte, din cauza turburărilor din luna August 1929 li s'a comutat la 22 pedeapsa capitală în muncă silnică pe viață.

Un evreu condamnat la moarte a făcut cerere de grațiere curții de apel.

D-nii Titulescu și Loucheur la Belgrad

In rândul I, generalul Jivkovici, primul ministru al Iugoslaviei și noul patriarh al bisericii ortodoxe iugoslave.

In rândul II, d-nii Loucheur și Titulescu.

A. S. R. Principele Nicolae, Duminică, la velodrom